

NO IECERES LĪDZ MĒRĶIM

 Ilze Kopmane

Klusa, bet darbīga un rosīga, kradošu ideju un talantīgu cilvēku apdzīvota, ar savu gadsimtu vēsturi, kultūru un dzimto valodu – tāda ir nedzirdīgo cilvēku pasaule.

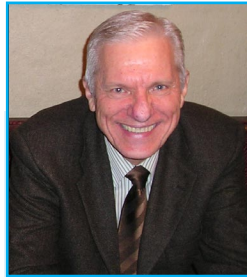
Tā ir sava mazā pasaulīte, kurā no dzimšanas jāsadzīvo ar klusumu, bet ne noslēgtību, jo skaļā pasaule lauž četras sienas, nojauc barjeras – un, jā, bieži pastumj nost tos, kas nedzird, neredz, neprot tik ātri, tik gudri tikt uz priekšu.

LNS realizējusi daudzus projektus, kas vērsti uz nākotnes perspektīvu, lai nedzirdīgo kopiena kļūtu par pilnvērtīgu, neaizstājamu sabiedrības daļu, kas dod savu ieguldījumu darbā, kultūrā, zināšanās. Projektu nosaukumi vien jau ir spilgta liecība LNS darba virzībai: Roku rokā, Mēs – sabiedrības daļa 1, 2, Mūsu iespējas – mūsu nākotne, Darbs klusumā.

Nedzirdīgie cilvēki vēlas un spēj izrauties no savas klusuma pasaules, un šis projekts – kopsavilkums visu iepriekšējo gadu darbam – savā noslēgumā būs ievērojams solis laukā no tās.

Četrarpus gadu laikā (2009 – 2013) tiks piepildītas daudzas ieceres sociālās rehabilitācijas, iekļaušanas un motivācijas, informācijas nodrošināšanas, informācijas tehnoloģiju apgūšanas un citās jomās, lai nepaliktu malā un tātdotos – no piederības savai kopienai uz piederību savai valstij, no piederības Eiropai uz piederību pasaulei kā cilvēces daļai. Uz šo mērķi virzīsimies ar lielu darbu, ko veiks vairāk nekā simts iesaistīto darbinieku un daudzi brīvprātīgie.

Katrai darba grupai, katram cilvēkam jau zināmi uzdevumi ar skaidri definētiem rezultātiem (par to tālāk šajā izdevumā). ▲

Intervija ar projekta vadītāju Arnoldu Pavlinu

**Iepriekšējos
desmit
gados LNS
gandrīz**

nepārtraukti ir realizējusi daudz lielāku un mazāku projektu dažādās savas darbības jomās. Ja salīdzina – ar ko šis nupat uzsāktais projekts atšķiras no iepriekšējiem?

Pēc būtības šis ir gandrīz vai visu iepriekšējo loģisks turpinājums. Šajā projektā ir apkopots viss labākais, kas tika sasniegts līdz šim realizētajos. Pēc apjoma šis projekts ir milzīgs. Salikt visus iepriekšējos kopā, i tad vēl nebūs pat puse no šī projekta. Tāpēc var teikt gandrīz vai tā – šis projekts ir mūsu lielākais izaicinājums un lielākā iespēja.

Latvijas valsts politika, ekonomiskā un finansiālā situācija, sociālā vide pašlaik atrodas nepārtrauktā neprognozējamā mainībā. Vai šādas nenoteiktības apstākļos varam cerēt uz stabilu rezultātu un savu izvīzīto mērķu sasniegšanu samērā tik ilgā periodā?

Jā, krītam un krītam. Visu laiku gaidām, ka atsitīsimies pret dibenu, bet, kā nav, tā nav. Grūti atbildēt, jo patiešām prognozēt, plānot nevar neko. Mēs LNS strādājam tā, lai rezultātu sasniegtu, neskatoties uz ārējām problēmām. Te vienkārša lieta – ja mēs sēdēsim un tikai vaimanāsim par grūtajiem laikiem, tad patiešām nekas nenotiks.

Mēs mēģinām pārvarēt krīzi ne-

vis ar raudāšanu, bet vēl lielāku darbu. Četri gadi ir ilgs laiks, būs daudz darba. Vienkārši vajag pašiem daudz un gudri strādāt. Strādāt un cerēt.

Kas pašlaik notiek projekta ietvaros, un kādi ir tuvākie projekta īstenošanas lielās komandas uzdevumi?

Pašlaik notiek tas, kas katrā projektā man patīk vismazāk – birokrātija. Ārkārtīgi daudz papīru. Ārkārtīgi. Šie noteikumi ir vienkārši apbrīnojami. Es agrāk teicu, ka projektu atskaites ir sarežģītas un daudz, tagad jāilgojas pēc vecajiem laikiem, jo to papīru palicis vēl vairāk. Es jau smejos – pēc četriem gadiem mums vajadzēs pasūtīt kādu smago vilcienu sastāvu, lai visus šos papīrus pārvestu uz uzglabāšanas vietu.

Jūsu vīzija – kādas izmaiņas būs vērojamas LNS darbībā un to cilvēku dzīvē, kas mīt klusuma pasaulē, uz to brīdi, kad notiks projekta galarezultātu prezentācija 2013. gadā?

LNS darbībā? Ja projektā kopumā strādās 102 cilvēki, es domāju, ka viņiem tā būs neatverama pieredze.

Ceru, ka visi tiks galā ar saviem pienākumiem un izpildīs solīto. Iesaistītie cilvēki?

Domāju, ka viņi būs pateicīgi šim projektam par dotajām iespējām, izmantojot tās pilnvērtīgi un vispusīgi.

Mēs strādāsim, lai tā būtu. ▲

**Šis izdevums izdots ar Eiropas Savienības līdzfinansējumu.
Par tā saturu atbild Latvijas Nedzirdīgo savienība.
Izdevējs: LNS laikraksts “Kopsolī”. Galvenā redaktore Ilze Kopmane.**

PROJEKTA GALVENĀS AKTIVITĀTES

Sociālo – darba atbalsta asistentu programmas sagatavošana un realizācija

Notiek: Rīgā, Daugavpilī, Rēzeknē, Valmierā, Liepājā.

Atbildīgais vadītājs: **Ainārs Ostvalds.**

Kvalifikācijas celšanas un pieredzes apmaiņas pasākumi darbam ar personām ar dzirdes traucējumiem

Notiek: Rīgā, Latvijā.

Atbildīgais vadītājs: **Edgars Vorslovs**

Zīmju valodas prasmes pilnveide tulkiem un citiem speciālistiem, kas strādā ar nedzirdīgajiem

Notiek: Rīgā, Latvijā.

Atbildīgā vadītāja: **Lilita Janševska.**

Motivācijas un iekļaušanas pasākumu kompleksu realizācija, to skaitā nedzirdīgo integrācijai nodarbinātībā

Notiek: Rīgā, Latgalē, Vidzemē, Zemgalē, Kurzemes areālā.

Atbildīgie vadītāji: **Karīna Pavlova, Reģionos – Elvīra Čaika, Sandra Gerenovska, Māra Lasmane, Dace Lāce.**

Sociālās rehabilitācijas programmu izstrāde un ieviešana ar mērķauditorijas gradāciju apmācībām dzirdes invalīdiem un dzirdes

DARBA GRUPU VADĪTĀJU PĀRDOMAS UN IECERES

MĀRA LASMANE, *motivācijas un iekļaušanas pasākumu organizatore*

Manā pārziņā un uzmanības lokā būs Rīgas, Tukuma un Jelgavas nedzirdīgo klientu grupas, kurām plānots organizēt daudzpusīgus pasākumus. Tie būs tematiskie pasākumi gan savas kopienas ietvaros, gan arī pilsētas kultūras ritmos iekļauti.

Jaunums, kas varētu būt interesants visiem, – tās ir veselību veicinošas nometnes un pārgājieni, kā arī pieredzes apmaiņas iespēja un prasmju konkursi.

Protams, notiks arī daudz informatīvu pasākumu, tradīciju kopšana, interešu klubi, izstādes utt.

Līdz šim Tukuma un Jelgavas zonā šādu pasākumu bija maz, tāpēc ceru, ka mūsu ļaudis novērtēs mūsu ieceres un izmantos pilnīgi visu, kas tiek piedāvāts. Radošā grupa ieradīsies uz vietas vismaz reizi mēnesī.

Sekojiēt paziņojumiem „Kopsoli”, LNS mājaslapā, savās grupās. Nepalaidiet garām iespēju būt kopā interesantos, rosinošos pasākumos, tad dzīves grūtības būs mazāk jūtamas un vairosies prieks.

SANDRA GERENOVSKA, *motivācijas un iekļaušanas darba organizatore Rēzeknē*

Esmu viena no motivācijas programmas realizēšanas darba grupu vadītājām. Šādas grupas nedzirdīgo iekļaušanai sabiedrībā paredzētas visos reģionos. Mūsu grupa strādās Rēzeknes zonā.

Esam jau konkrēti saplānojuši, šī gada pasākumus, ietverot daudzpusīgas aktivitātes. Tās sāksim realizēt, tiklīdz būs apkopoti dati par mērķgrupas klientiem, kuriem šie pakalpojumi jānodrošina.

Kā galvenos pasākumus pārējo vidū mēs izvirzīsim tos, kas nostiprina nedzirdīgo kopienu, veicina labas prakses un pieredzes apmaiņu, izglītot, nodrošina aktuālu un

pilnvērtīgu informāciju, attīsta prasmes dažādās praktiskās jomās, un izkopj latviskās tradīcijas.

Mūsu biedrībā projekta ietvaros risināsies arī citu aktivitāšu pasākumi. Piemēram, notiks datorkursi (kopā 5 grupās) nedzirdīgajiem bez priekšzināšanām. Darba grupu vadīs A. Sannikova, pasniedzēja – I. Geduša.

Man palīdzēs M. Sarkane un I. Geduša, arī daudzi brīvprātīgie, to vidū – M. Senkāne, V. Kazule, R. Gerenovskis, A. Bogdanovs u.c.

Mūsu biedri varēs piedalīties arī informatīvā bloka izbraukuma semināros uz vietas Rēzeknē (vadītājs A. Ostvalds) u.c.

Uzskatu, ka projekts „Klusuma pasaule” dos ievērojamu pozitīvu ieguldījumu nedzirdīgo kopienas nostiprināšanā, attīstībā un integrācijā sabiedrībā.

Mūsu biedri labprāt piedalās dažādos pasākumos gan savā klubā, gan arī pēc iespējas citviet – Rīgā u.c.

Novēlu visiem Nacionālās programmas īstenotājiem izturību, radošus panākumus projekta mērķu sasniegšanā.

ZIGMĀRS UNGURS, *pētījumu grupas vadītājs*

Pētījumu grupu esmu jau vadījis projektā „Klusās rokas”. Tātad jau ir zināmas metodiskas iestrādes un pieredze darbā ar nedzirdīgajiem respondentiem (aptaujas dalībniekiem).

Mans pirmais uzdevums būs izveidot aptaujas anketas, ar kuru palīdzību intervētāji veiks aptauju visos valsts reģionos. Tiks aptaujāti arī sociālie darbinieki, kuri strādā nedzirdīgo sociālās rehabilitācijas jomā. Viņiem tiks izveidota atsevišķa aptaujas anketa.

Iepriekšējos pētījumos intervijās ar nedzirdīgajiem cilvēkiem atklājās daudz kā tāda, kas reizēm pārsteidz, reizēm apbēdina, un liek domāt – cik daudz vēl darāmā,

*Turpinājumu lasiet
nākamajā lpp. ➡*

lai atrisinātu nedzirdīgo cilvēku problēmas. Tās uznirst arvien no jauna, neraugoties uz LNS lielo paveikto darbu. Paredzu, ka tā būs arī šoreiz.

Mūsu grupā strādās gan jau pieredzējuši intervētāji, gan acīmredzot daži būs jāpieņem jauni. Jo mēneša laikā vajadzēs aptaujāt 600 nedzirdīgos cilvēkus visā Latvijā, tātad vajadzēs aptuveni 15 intervētājus.

Centīsimies savu darbu veikt kvalitatīvi, jo apzināties atbildību kolēģu – citu projekta dalībnieku priekšā, kas mūsu pētījuma rezultātus tālāk izmantos savā darbā.

Bez tam projektā darbošos arī kā ziņu korespondents Informatīvajā blokā, ko vada Inese Immure. Gādāšu par aktuālo ziņu piegādi LNS mājas lapai internetā un laikrakstam "Kopsolī".

AINĀRS OSTVALDS, aktivitāšu vadītājs blokā „Speciālistu sagatavošanas un kvalifikācijas celšanas pasākumi”

Esmu uzņēmis atbildību par divu nozīmīgu projekta uzdevumu izpildi. Pirmais no tiem – sociālā darba asistenta programmas sagatavošana un pārbaude (testēšana) praktiskā apmācību periodā.

Šādi sociālā darba speciālisti mums ir ļoti nepieciešami. Kā tulks savā ikdienas darbā esmu par to pārliecinājies, tāpēc arī uzņēmos šīs darba grupas vadību un ceru, ka pēc vairākiem gadiem nedzirdīgo cilvēku rīcībā būs kvalificēti darbinieki, kas risinās viņu jautājumu uz vietām reģionos, kā paredzēts projektā.

Otras grupas darba ievirze būs praktiskāka, ar informatīvu ievirzi – dosimies regulāros izbraukuma semināros uz reģioniem ar programmu darba tiesību jautājumos, skaidrosim likumdošanu, kur un kā pašiem nedzirdīgajiem iegūt tādu informāciju.

Esmu iecerējis organizēt semināru nodarbības netradicionālā veidā – atraktīvi un interesanti, iesaistot gan dažādus speciālistus, gan

arī pašus semināra dalībniekus, lai atraisītu viņu vēlmi meklēt iespējas un aktīvi darboties pašu labā. Manuprāt, tas ir ļoti svarīgi šajā mūsu valstij sarežģītajā situācijā.

Zināmas iestrādes un aprises šo uzdevumu izpildei jau man ir. Liksim prātus kopā un meklēsim risinājumus, kad sāksies aktīvais realizācijas periods.

Sadarbosimies pamatā ar Nodarbinātības valsts aģentūru Rīgā un filiālēs Latvijā un Sabiedrības integrācijas valsts aģentūru Jūrmalā.

JURIJS JEROFEJEVS, Pļaviņu biedrības sociālais rehabilitētājs

Esmu iepazinies ar šī lielā projekta piedāvātām iespējām cilvēkiem ar dzirdes traucējumiem. Par tām informēšu arī savus klientus – Pļaviņu reģiona biedrus.

Kaut arī mūsu biedrība nav pieteikusies tiešai līdzdarbībai projektā, tomēr nedzirdīgajiem cilvēkiem pieteikšanās tā programmās nav liegta.

INESE IMMURE, informācijas pieejamības nodrošinājuma aktivitātes vadītāja

Kādi būs mūsu darba grupas galvenie uzdevumi? Nodrošināt klientus ar aktuālo informāciju par likumdošanas jaunumiem sociālās rehabilitācijas jomā, nozīmīgiem notikumiem LNS, Latvijā un pasaulē viņiem pieejamā veidā.

Kas jauns gaidāms potenciālajiem klientiem? Jaunumi ir vairāki. Mēs piedāvāsim interneta ziņas – ziņu apkopojumu latviešu zīmju valodā. Blakus tam būs arī teksti latviešu un krievu valodā. Tās varēs lasīt jaunā mājas lapā. Sniegsim klientiem arī mobilās ziņas – sūtīsim uz mobilo telefonu īsu informāciju par aktuāliem pasākumiem vai notikumiem. Darbosies arī operatīvo uzziņu serviss zīmju valodā – speciālists atbildēs uz klientu jautājumiem gan uz vietas, gan izmantojot informācijas tehnoloģijas. Vēl klienti varēs saņemt avīzi „Kopsolī” bez maksas.

Kur saskatu iespējamus riskus,

Turpinājumu lasiet nākamajā lpp.

invalidiem ar garīgās attīstības traucējumiem

Notiek: Rīgā, Latvijā.

Atbildīgais vadītājs: **Ivars Kalniņš.**

Pētījums par sociālās rehabilitācijas pakalpojumu pieejamību un nedzirdīgo cilvēku reālām vajadzībām

Notiek: Rīgā, Latvijā

Atbildīgais vadītājs: **Zigmārs Ungurs**

Radošās pašizteiksmes iemaņu apguve – programmas izstrāde un piloprojekta realizācija

Notiek: Rīgā, Latvijā

Atbildīgā vadītāja: **Marika Antonova**

Informatīvā nodrošinājuma divu bloku realizācija

Notiek: Rīgā, Latvijā

Atbildīgie vadītāji: **Inese Immure un Ainārs Ostvalds**

Apmācību kurss – informācijas tehnoloģijas

Notiek: Vidzemē – Zemgalē, Latgalē, Kurzemē, Rīgā

Atbildīgā vadītāja: **Aija Sannikova**

Zīmju valodas attīstības programmas īstenošana

Notiek: Rīgā, Latvijā

Atbildīgā vadītāja: **Lilīta Janševska**

UZMANĪBU!

Ar saviem priekšlikumiem un vēlmēm mērķgrupas klienti var vērsties minētajās darba grupās pie to vadītājiem.

Sagaidāmie rezultāti

- ✓ **Realizēta nedzirdīgo sociālā – darba atbalsta asistentu programma**
Sagatavota un pielietota mācību programma 2,5 gadiem un izveidotas 5 darbavietas sociālā/darba asistentiem Rīgā, Daugavpilī, Rēzeknē, Valmierā, Liepājā, Liepājā
- ✓ **Organizēti kvalifikācijas paaugstināšanas pasākumi**
Supervīziju sesijas, kursi iesaistītajiem darbiniekiem – 25; zīmju valodas pilnveides semināri un kursi – 6, apmācīti speciālisti – 12
- ✓ **Izpildītas motivācijas programmas reintegrācijai sabiedrībā un nedzirdīgo komūnā**
Organizēti 2300 pasākumi ar 45000 apmeklētājiem
- ✓ **Realizēta programma „Motivācija nodarbinātībai”**
3 semināri, 21 dalībnieki
- ✓ **Veikts pētījums „Nedzirdīgajiem pieejamie sociālās rehabilitācijas pakalpojumi un reālās vajadzības”**
Intervēti 600 nedzirdīgie, 20 speciālisti
- ✓ **Realizētas sociālās rehabilitācijas programmas**
Dzirdes invalīdiem ar garīgās attīstības traucējumiem – 15 reizes, 90 dalībnieki
Dzirdes invalīdiem – 20 reizes, 160 dalībnieki
- ✓ **Izstrādāta programma radošai pašizteiksmi un realizēts pilotprojekts**
Programma – 1, semināri – 4.
Apmācīti speciālisti – 20; Pakalpojumu saņēmēji – 50 dalībnieki
- ✓ **Noorganizētas apmācības – IT tehnoloģijās**
Kursi – 62, dalībnieki – 310
- ✓ **Nodrošināta informācijas pieejamība nedzirdīgo sociālajai rehabilitācijai**
Izdots informatīvs izdevums – 25740 eks., tematiskas starplikas – 2400 eks.,
Izveidota mājaslapa internetā – 1;
Tajā ievietoti ziņu materiāli – 52 komplekti ziņu videoversija latviešu un krievu – valodā 2x280 kompl.
Izsūtītas mobilās ziņas – 75400;
Sniegta individuālā informācija – 3000 reizes
- ✓ **Notikuši zīmju valodas attīstības pasākumi**
Vārdnīcas internetā un DVD – 7, izbraukumi uz biedrībām – 24

grūtības to realizācijā? Domāju, sākumā varētu būt grūtības ziņu sagatavošanā zīmju valodā – jo mums nav zināšanu un pieredzes šajā jomā.

Nākamais risks varētu būt saistīts ar klientiem. Lai klienti varētu pilnvērtīgi izmantot mūsu piedāvājumus, viņiem jābūt prasmei lietot datoru un internetu. Domāju, ka ne visi klienti māk rīkoties ar datoru. Tāpēc ir jā rūpējas, lai šie cilvēki pēc iespējas ātrāk to apgūtu. Priecē, ka LNS šī projektā ietvaros ir padomājusi par to un piedāvās šiem cilvēkiem kursus. Tos, kuriem nav dators un interneta pieslēgums, aicinu aktīvi izmantot bibliotēku. Tagad visās bibliotēkās ir pieejami bezmaksas interneta pakalpojumi.

Visus riskus nav iespējams nosaukt, bet ir jāsaprot, ka jebkura jauna darbība saistīta ar daudzām grūtībām un neparedzamām situācijām. Bet pats lielākais risks ir neriskēt – neizmantojot šo iespēju.

Kā sadarbošos ar kolēģiem? Sadarbībā ar aktivitātēm “Nedzirdīgo motivācija nodarbinātībai” un „Tavas tiesības un pienākumi” varētu izveidot videoziņas par darba tirgu, ņemot vērā konkrētu cilvēku vēlnes.

Savukārt aktivitāte „Kvalifikācija – zīmju valodas prasmes paaugstināšana zīmju valodas tulkiem un citiem speciālistiem, kuri strādā ar nedzirdīgajiem” dotu iespēju mūsu videomodeļiem pilnveidot zīmju valodas terminoloģiju.

Toties ar mobilām ziņām mēs aicinātu klientus aktīvāk izmantot un atgādināt par pasākumiem, ko ieplānojuši aktivitāte „Motivācijas programma reintegrācijai komūnā un sabiedrībā”.

Ko novēli komandā iesaistītajiem? Darīsim, savu darbu, veidosim nedzirdīgajiem pieejamāku un daudzpusīgāku informācijas pasauli! ▲

LNS aicina projekta “Klusuma pasaule” ietvaros pieteikties pakalpojumu saņemšanai

Latvijas Nedzirdīgo savienība paziņo, ka no 2009. gada 1. jūlija līdz 2013. gada 30. oktobrim ESF un Latvijas valsts finansētā projekta „Klusuma pasaule” ietvaros realizēs sociālās rehabilitācijas un motivācijas pasākumu programmas.

Personas ar dzirdes traucējumiem, kurām nepieciešams atbalsts augstākminēto programmu ietvaros, tiek aicinātas, sākot ar 2009. gada 1. jūniju, LNS reģionālo biedrību telpās: Rīgā, Elvīras ielā 19 – katru darba dienu no pl. 9 līdz 16; Rēzeknē, J. Raiņa ielā 5a; Liepājā, Valdemāra ielā 43; Ventspilī, L. Dzirnau ielā 24; Valmierā, Brīvības ielā 44; Daugavpilī, Mihoelsa ielā 54 – katru darba dienu no pl. 10 līdz 16

personiski iesniegt šādus dokumentus:

- 1) *personisko iesniegumu par augstminētā atbalsta nepieciešamību,*
- 2) *ģimenes ārsta vai ausu, kakla un deguna speciālista konsultatīvo atzinumu, kas apliecina 3.pakāpes vai smagāku vājdzirdību.*

Iesniegumu pieņemšana notiks līdz projekta pieteikumā noteiktās mērķauditorijas apjoma 2009. gadam – 405 klienti – sasniegšanai.